

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Statuitur secunda conclusio, & ostenditur realem & physicam
futurorum contingentium in æternitate præsentiam, necessariò requiri, ut
Deus de illis habeat notitiam intuitivam

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

§. I.

Statuitur prima conclusio, & ostenditur presentiam realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate, necessariam esse, ut Deus habeat invariabilem de illis scientiam.

Dico primò: realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate presentiam, necessariam requiri, ut Deus habeat invariabilem de illis noticiam.

260 Probatu primò ex Scriptura: dicitur enim Ecclesiastici 19. *Opera omnis carnis coram illo: à saeculo & usque in saeculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu eius.* Quibus verbis Scriptura reddens rationem, quare nihil sit novum, nec mirabile in conspectu Dei, non aliam assignat, quam quia à saeculo & usque in saeculum respicit, id est quia videt omnia ut sibi presentia in sua aeternitate.

261 Probatu secundò ex D. Thomae hic art. 15. ad 2. ubi sic habet: *Si aliquid esset quod prius Deus non scisset, & postea sciret, esset ejus scientia variabilis: Sed hoc esse non potest, quia quidquid est vel potest esse secundum aliquod tempus, Deus in aeterno suo scit.* Quibus verbis reducitur invariabilitatem divinae scientiae respectu futurorum contingentium, in presentiam quam habent in aeternitate.

262 Probatu tertio: Sicut voluntas Dei mutaretur, si aliquid inciperet velle quod prius non volebat, ut docet D. Thomas infra quaest. 19. art. 7. ita & variaretur ejus scientia, si inciperet videre aliquid ut sibi praesens, quod antea non videbat: At seclusa praesentia rerum in aeternitate, Deus inciperet in tempore videre res ut sibi praesentes, quas ab aeterno videret tantum ut sibi futuras; & haberet hoc iudicium de Antichristo v.g. Antichristus mihi est futurus, sed ego habebō illum aliquando praesentem: Ergo seclusa praesentia rerum in aeternitate, scientia divina, respectu futurorum, esset mutabilis & variabilis.

263 Confirmatur: illa scientia est variabilis, quae potest transire de abstractiva in intuitivam, & rursus redire de intuitiva in abstractivam: At seclusa praesentia futurorum in aeternitate, scientia Dei hoc haberet: Ergo mutabilis esset. Major constat, Minor probatur. In hoc distinguitur notitia intuitiva ab abstractiva, quod prima terminatur ad objectum, ut realiter praesens & existens, secunda vero abstrahit ab ejus praesentia & existentia, ut ostendimus §. sequenti: At seclusa praesentia reali & physica futurorum in aeternitate, divina scientia ab aeterno terminabitur ad illa ut futura, & postea in tempore, quando actu existent, videbit illa ut praesentia & existentia; & rursus quando desinent & amplius non erunt, cognoscat illa ut praeterita, & amplius non existentia: Ergo divina cognitio transibit de abstractiva in intuitivam, & rursus de intuitiva redibit in abstractivam; quod sine ejus mutatione fieri nequit. Unde Augustinus libro 1. quaestionum ad Simplicianum sic discurre: *Si autem sicut in ordine temporalium creaturarum, ita & apud eum nondum sunt quae futura sunt, sed ea praesentis scientiam, ergo ea sentis: uno quidem modo, secundum futurorum praesentiam; alio vero modo, secundum praesentium scientiam: aliquid ergo temporaliter accidit scientiae Dei, quod absurdissimum atque falsissimum est.* Quibus verbis aperte declarat, quod si res sint Deo futurae, sicut nobis, necha-

A beat illas sibi praesentes in mensura suae aeternitatis; ejus scientia erit mutabilis, & in eo erit praesentia futurorum, sicut & notitia praesentium, illeque bis cognosceret idem objectum; primò notitiā abstractivā, quando illud erit futurum; deinde cognitionem intuitivā, quando erit praesens & existens; quod tanquam falsissimum & absurdissimum rejicit.

Dices, Non esse inconveniens quòd in scientia Dei varietur denominatio videntis, sicut variatur in illo denominatio Domini, & Creatoris, & in Verbo Divino denominatio uniti respectu humanitatis.

Sed hæc responsio efficaciter impugnari potest ex doctrina quam tradit D. Thomas hic art. 15. ad 1. ubi statuit hoc discrimen inter denominationes vel respectus rationis, qui possunt competere Deo in ordine ad creaturas; quod illi qui fundantur in actione transeunte & terminantur ad creaturas, prout sunt in seipsis, ut denominatio, vel relatio Creatoris, Domini, & similes, possunt Deo de novo advenire, sine ejus mutatione, per solam mutationem creaturae, & positionem termini extrinseci: alia vero quae fundantur in actione immanente, & quae consequuntur creaturas ut sunt in Deo; ut est denominatio scientis, volentis, praedestinantis &c. non possunt de novo advenire Deo, sine ejus mutatione. Unde idem S. Doctor supra citatus, docet quòd voluntas Dei mutaretur, si inciperet aliquid velle quod prius non volebat.

§. II.

Statuitur secunda conclusio, & ostenditur realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate praesentiam, necessariam requiri, ut Deus de illis habeat noticiam intuitivam.

Dico secundò: Realis & physica futurorum contingentium in aeternitate presentia, est necessaria, ut cognitio divina ad illa terminata, obtineat rationem intuitionis.

Probatu primò ex D. Thomae, qui variis in locis articulo precedenti relatis, docet ideo futura videri à Deo, quia sunt ejus aeternitati praesentia; quod non posse intelligi de praesentia pure objectiva & intentionali, patet ex aliis ejusdem S. Doctoris testimoniis, probatione sequenti adducendis.

Probatu ergo secundò conclusio ratione fundamentalis, quae sic potest breviter proponi Ad noticiam intuitivam non sufficit quod terminetur ad rem objective & intentionaliter praesentem intellectui, sed requiritur necessarò quod terminetur ad objectum physicè & realiter praesens & existens in aliqua duratione: At futura ab aeterno in propria duratione non existunt, nec sunt praesentia: Ergo ut terminent ab aeterno noticiam intuitivam, necesse est quod ab aeterno existant & sint praesentia in mensura aeternitatis. Minor est certa de fide, quae docet res omnes fuisse creatas in tempore, & nullam creaturam in propria duratione & mensura exstere ab aeterno. Major vero in qua est difficultas, probatur primò ex D. Thomae quaest. 3. de verit. art. 3. ad 8. ubi ait quod *Visto addit supra simplicem cognitionem aliquid extra genus notitiae, quod est existentiae rei: Sed hoc non potest intelligi, nisi de existentia reali & physica; objectiva enim & intentionalis, cum sit tantum in intellectu cognoscentis, non est extra genus notitiae: Ergo de ratione notitiae*

not in Bibli...

- notitiæ intuitivæ est, quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
- 267 Confirmatur ex eodem S. Doctore quæst. 2. de verit. art. 9. ad 2. ubi sic habet: *Dicitur scientia visionis in Deo, ad similitudinem visus corporalis, qui res extra postas intuetur: unde per scientiam visionis Deus scire non dicitur, nisi quæ sunt extra ipsum.* Sed quæ solum sunt Deo objectivè præsentia, non sunt extra ipsum: Ergo Deus per scientiam visionis solum dicitur scire quæ sunt illi realiter in æternitate præsentia; subindeque de ratione notitiæ intuitivæ est quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
- 268 Secundò probatur Major ratione. Cognitio prophetica, quamvis terminetur ad res futuras, ut objectivè præsentia in mente Prophetæ, non est intuitiva, sed abstractiva: Ergo ad notitiam intuitivam non sufficit quod terminetur ad objectum futurum, ut objectivè præsens in mente cognoscentis, sed necessariò terminari debet ad objectum physicè præsens & existens.
- 269 Tertio, Ideo cognitio quæ Astrologus iudicat de futuritione Eclypsis, non est intuitiva, quia licet in esse objectivo certò ipsi repræsententur tam existentia quam cætera accidentia futuræ Eclypsis, non tamen obijciuntur cognitioni ipsius, secundum physicam & realem præsentiam: Ergo idem quod prius.
- 270 Quarto, Ita est de ratione intuitionis terminari ad objectum præsens, sicut est de ratione gaudii terminari ad bonum possessum: Atqui ad rationem gaudii non sufficit terminari ad bonum præsens præsentia tantum objectivæ, seu affectivæ, sed requiritur effectiva & realis præsentia ipsius: Ergo pariter ad notitiam intuitivam non sufficit intentionalis & objectiva præsentia objecti cognoscibilis, sed essentialiter exigitur exercita & realis præsentia ipsius.
- 271 Denique, Notitia intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti aliam præsentiam distinctam à præsentia quam cognitio abstractiva exposcit: Sed notitia abstractiva petit præsentiam objectivam & intentionalem sui objecti, nam respicere objectum præsens intentionaliter & objectivè, est conditio communis cuiuscunq; notitiæ; cum nullum objectum possit actualiter cognosci, nisi sit præsens intellectui, mediante specie intentionali, à qua sola denominatur præsens præsentia objectivæ & purè intentionali: Ergo cognitio intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti præsentiam realem & physicam.
- 272 Confirmatur: Aliqua debet statui differentia specifica, quæ cognitionem intuitivam ab abstractiva essentialiter distinguat; Sed nulla alia excogitari potest, nisi illa quam insinuavimus; nimirum quod notitia abstractiva abstrahit ab exercitio existentie in objecto quod inspicit; intuitiva verò essentialiter exigit ad objectum realiter præsens & existens terminari: Ergo &c.
- 273 Dices, Cognitionem intuitivam non distingui ab abstractiva, per hoc quod prima terminetur ad objectum præsens & existens, secunda verò ab ejus præsentia & existentia abstrahat; sed per hoc quod prima sit clara, distincta, & per propriam speciem, altera verò confusa, obscura, & per speciem alterius.
- Sed contra primò: Deus clarissimè & distinctissimè, ac per suam essentia gerente vires speciei, cognoscit res possibiles; & tamè ejus cognitio respectu possibilium non est visionis, nec intuitiva; sed simpliciter intelligentiæ, & abstractiva: Ergo falsa responsio.
- Secundò, Res possunt per propriam speciem cognosci sub esse possibili, futuro, aut præterito, aut sub actuali exercitio existentie: Ergo per propriam speciem possunt cognosci abstractivè, vel intuitivè, subindeque cognitio intuitiva, per hoc non distinguitur ab abstractiva, quod primat fiat per propriam speciem objecti, non autem secunda.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Contra primam conclusionem nullum militat argumentum difficile, sed contra secundum obijciuntur. Non est de ratione intuitionis quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione: Ergo realis & physica futurorum contingentium in æternitate præsentia, non requiritur necessariò, ut Deus de illis habeat notitiam intuitivam; Consequentia patet, Antecedens probatur primò. Notitia rei habita per propriam speciem, terminata ad ejus essentiam, existentiam, durationem, cæteraq; accidentia, verè est intuitiva, etsi duratione antecedit existentiam objecti: Sed talis notitia potest haberi sine physica præsentia objecti extra causas in aliqua duratione: Ergo non est de ratione notitiæ intuitivæ, quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione. Minor patet, Major etiam videtur vera; talis enim notitia non erit abstractiva, cum non abstrahat ab existentia objecti: Ergo erit intuitiva.

Secundò probatur Antecedens principale: Cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura contingentia, est intuitiva: Sed hujusmodi cognitio terminatur ad res physicè & realiter abentes, cum futurum ut futurum non existat in se, & consequenter non coexistat cognitioni prophetarum: Ergo non est de ratione cognitionis intuitivæ, terminari ad objectum realiter & physicè præsens & existens. Probatur Major ex D. Thoma quæst. 12. de verit. art. 6. ubi docet quod cognitio prophetica est quadam participatio divina præteritæ seu cognitionis quæ Deus videt res in æternitate: Sed cognitio quæ Deus videt res in æternitate, est intuitiva: Ergo cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura, est intuitiva. Consequentia patet à simili: nam quia charitas creata est quadam participatio amicitie divinæ, est formaliter & essentialiter amicitia: Ergo si cognitio prophetica est participatio divina intuitionis, nequit non esse cognitio formaliter intuitiva.

Tertio probatur principale Antecedens: Cognitio infusa Petro existenti Parisiis, de Joanne existente Romæ, attingens quidditatem & cætera accidentia, esset intuitiva; & tamen objectum illius non esset localiter præsens: Ergo esset etiam intuitiva, quamvis non terminaretur ad objectum ut in aliqua duratione existens.

Quarto, Res in hoc mundo existentes, sunt abentes physicè & realiter respectu Angeli in cælo existentis, & tamen intuitivè cognoscuntur ab ipso: Ergo notitia intuitiva potest terminari ad rem physicè & realiter absentem; & consequenter ad intuitionem realis præsentia objecti nullatenus requiritur.

Quintò